

Emlékeztető
A VGT2 Társadalmosítása érdekében MFGI-ben MONITORING témakörben tartott fórumon
elhangzottakról
2015.06.17.

A programban meghirdetett előadások után volt lehetőség észrevételek, hozzászólások kérdések elmondásához. A Fórumnak ezt a részét Janák Emil a VTK Innosystem részéről vezette le.

A megjelentektől bizonyos módszertani kérdésekhez konkrét véleményt vártak, így kérdések kivetítésével ösztönözték hozzászólásra a megjelenteket. Az észrevétele, hozzászólások fontosabb elemei a következők voltak:

Tahy Ágnes ismerteti a konzultációs kérdéseket.

1. Kérdés: Egyetért-e az előadásban bemutatott új felszíni vizes vízminőségi monitoring koncepcióval?

Gál Erzsébet. A felszíni vizes monitoring külső forrásból építkezik? A KÖF laboroknak mi lesz a sorsa?

Deák József:

- A 139 új FAV kút vízfolyások mellett lesz-e?
- A modellezés ezt ellenőrzi?
- A mezőgazdasági tevékenység monitoringja fontos lenne!

Baranyai Sándor, BME: A hidromorfológiai-üledék monitoringgal kapcsolatban mi a terv? A hordalék részét képezi-e a terveknek?

Hajósi Adrienne: Lesz-e a tervben olyan víztest, amelynek nem lesz monitoringja?

Szakács Zsuzsa: A KDV VIZIG 2008-ban minden helyen csinált állapotfelvételt a hidromorfológia mintavételezésre.

VÁLASZOK

Tóth György István: Mindenki tudta, hogy mit kell vizsgálni. Cél: az államigazgatási laborokkal kell dolgozni! A külsős laborok kényszerből kerültek be a rendszerbe. A KÖF laborok képességeit elismeri az OVF. Cél: házon belül tartani a feladatokat. Mivel a helyi KÖF laboroknak van helyi ismerete, ezért is indokolt a bevonásuk.

Tahy Ágnes: A monitoring kutak helyét még nem ismerjük. Az Alföld közepén egy fehér folt van, ezért a kutak zöme itt kerül telepítésre. Nem biztos, hogy a csatorna partján lesznek a kutak. A mezőgazdasági monitoringgal kapcsolatban az FM-mel jó kapcsolatot kívánnak kiépíteni.

Hidromorfológia: A terv tartalmaz hidromorfológiai méréseket évente 6-ot. Vannak hiányosságok is. A HUMO projekt, az jó példa volt.

Tóth György István: Mérés nélkül nincs minősítés.

Tahy Ágnes: Az öntözővizekre még nincs adatbázis.

Tóth György István: Nincs szükség minden egyes víztest minősítésére, mivel a VKI lehetőséget ad a gruppung alkalmazására.

Kiss Ildikó (BM): A VKI nem írja elő, hogy minden egyes víztestet monitorozni kell. A probléma az, hogy sok volt a szürke víztest. Az EU kifogásolta is, hogy miért nem használjuk a gruppung vizsgálatot?

- 2. kérdés:** *Egyetért-e a kiegészítő források bevonásának módjával, tartalmi elemeivel?*
- 3. Kérdés:** *Mi a véleménye, a vízminőségi (kémiai és biológiai) monitoringot az állami-államigazgatási laborok végezzék, vagy külső, vállalkozó laboratóriumok?*

Szakács Zsuzsa: Minél kevesebb labor legyen bevonva. A különböző laborok eltérően mérnek

Deák József: Pontosítani kell: Legyen vegyes laboralkalmazás, mivel a laborok munkája nagyon változó.

Szakács Zsuzsa: Az összes KÖF labor csinálja a FAV és FEL monitoringot. Jó műszereik vannak.

Szakács Zsuzsa: Inkább állandó laboralkalmazást javasol.

- 4. Kérdés:** *Egyetért-e azzal, hogy a jelentős költségű monitoringot részben ki lehet váltani modellezéssel, ezért a modellek és informatikai rendszerek, adatbázisok fejlesztése is segíti az információk költséghatékony előállítását?*

Tóth György István: A VGT egyben íródott: A területi szervezeteknek hidrogeológiai étékelést kell végezni. Örülök, hogy a javaslat ebbe az ütembe megy. A monitoring rendszert fel kell használni a köztájékoztatásra is.

Deák József: A FAV monitoring esetében támogatják a modellezést? Hiányzik a „ható”. Pl. a mezőgazdaság mit használ? Legalább sekély kutak mellett gyűjteni kell a nitrogén N komponensekből származó terhelést. A felszín és talajvíz közötti talajt is vizsgálni kellene. Mélységben N profilt kell felvenni. Kell még: N terhelés és frissen beszivárgott vizet is kellene vizsgálni. Ha lenne monitoring kút, ahol mérnek, az jó, a magas N tartalom esetén a víz korát is mérni kellene.

Szakács Zsuzsa: Deák József felvetése egy kutatási programrésze lehetne.

Hajós Adrienne: Adatforrás: Két honlap címét adja meg:

- Hidroinfo-joó,
- OKIR- a honlapon nincs sok információ. Javul ez az adatforrás?

Szakács Zsuzsa: A FEVI és a FAVI benne van az OKÍR-ban.

Gaur Réka Még nem fejeződött be az OKIR fejlesztés, pont a lekérdezés modul hiányzik. A fejlesztés 2015-ben záródik le.

Szűcs Teodóra: A 2 millió forintnyi üzemeltetési költség, ami az MFGI költségvetésében van, reális mintavételre, de nem elegendő a fenntartásra. Itt is szükség van a fejlesztésre, mivel sok a károkozás. Fontos, hogy legyen egységes adatbázis, valamint annak gazdája is kell hogy legyen.

Mészárosné: A FAV hálózat fejlesztésénél a VIZIG-ek hogyan lesznek bevonva?

Tahy Ági: A FAV fejlesztésnél a 100 kút egyrészt a nitrogén arányok alapján, illetve az éves jelentés alapján lesz kiválasztva. A FAV kutak adatai: adatcserére van lehetőség a ILIMS felületen. Tavaly nyáron átadták a VIZIG-eknek az adatokat. Mindent átadtak és ott is lesz adatbázis.

Bp. 2015. 06.17.

Összeállította:

Major Veronika

Melléklet: írásban érkezett vélemények

vgt2 O6.17 Liebe
.doc

Tisztelt Kollégák!

A június 17.-i délutáni, monitoringgal kapcsolatos szakmai rendezvényen elhangzottakkal kapcsolatban ezúton szólok hozzá.

1.

Szeretnék ráerősíteni arra a – Tahy Ágnes előadásában is elhangzott – gondolatra, amely hangsúlyozza a monitoringgal kapcsolatban a mérés és a modellezés együttes alkalmazásának fontosságát. Elhangzott, hogy a modell az állapotértékelésnél kiegészítheti a monitoring mért adatait, illetve részben pótolhatja azok hiányát és két karsztos területen, valamint a porózus termálvíztestek esetében a modellezés folyamatban van. Véleményem szerint ezt még szélesebb, országos méretekben is érdemes alkalmazni már a feltáró monitoring esetében is, az operatív monitoringnál pedig elengedhetetlen, hiszen nem csak az állapotváltozást, hanem a terhelések és a hatások közti összefüggést is fel kell tárni. Mindezek elsősorban a felszín alatti monitoringra érvényesek, de ilyen irányban kell fejleszteni a kémiai monitoringot is a felszín alatti vizek esetében. Ez esetben a mintaterületi elv eddigi alkalmazása lényegében egy koncepcionális modell feltételezését jelenti, amennyiben a mintaterületen mért változásokat egy olyan területre terjeszti ki, amelyekre egy modell is hasonló eredményt adna. Itt is tovább kell lépni a terhelések ismeretében. A felszíni vizek mennyiségi és minőségi monitoringjára az előbbieken leírt elv – bár korlátozottabban – szintén alkalmazható.

2.

A források esetében – Tahy Ágnes előadásában bemutatott – mennyiségi monitoringot kevésnek tartom. Ennél több forrás mérésére lenne szükség, a hozammérés lehetőségének kiépítettsége hiányában legalább a mértékadó állapotok rendszeres fotózásával, ami a források körüli esetleges ökoszisztémákra is kiterjedhetne és a forrásfoglalás változó műszaki állapotát is rögzítené. Ebbe a munkába a természetvédelmi szervezet és esetleg a turisztikai társadalmi egyesületek is bevonhatók lennének.

A fotózással történő állapotrögzítés a felszíni vizek monitoringját is kiegészíthetné, főként kisvízfolyások és kis tavak esetében.

Zebegeány, 2015. június 17.

Üdvözlettel

Liebe Pál

Kérdés	Válasz
<p>Gál Erzsébet. A felszíni vizes monitoring külső forrásból építkeznek? A KÖF laboroknak mi lesz a sorsa?</p>	<p>Tóth György István: Mindenki tudta, hogy mit kell vizsgálni. Cél: az államigazgatási laborokkal kell dolgozni! A külsős laborok kényszerből kerültek be a rendszerbe. A KÖF laborok képességeit elismeri az OVF. Cél: házon belül tartani a feladatokat. Mivel a helyi KÖF laboroknak van helyi ismerete, ezért is indokolt a bevonásuk.</p>
<p>Deák József: A 139 új FAV kút vízfolyások mellett lesz-e és a modellezés ezt ellenőrzi?</p>	<p>Tahy Ágnes: A monitoring kutak helyét még nem ismerjük. Az Alföld közepén egy fehér folt van, ezért a kutak zöme itt kerül telepítésre. Nem biztos, hogy a csatorna partján lesznek a kutak. A mezőgazdasági monitoringgal kapcsolatban az FM-mel jó kapcsolatot kívánnak kiépíteni. Hidromorfológia: A terv tartalmaz hidromorfológiai méréseket évente 6-ot. Vannak hiányosságok is. A HUMO projekt, az jó példa volt.</p>
<p>Deák József: A mezőgazdasági tevékenység monitoringja fontos lenne!</p>	<p>Tahy Ágnes: Az öntözővizekre még nincs adatbázis.</p>
<p>Baranyai Sándor BME: A hidromorfológiai-üledék monitoringgal kapcsolatban mi a terv? A hordalék részét képezi-e a terveknek?</p>	<p>Szakács Zsuzsa: A KDV VIZIG 2008-ban minden helyen csinált állapotfelvételt a hidromorfológia mintavételezésre.</p>
<p>Deák József: Pontosítani kell: Legyen vegyes laboralkalmazás, mivel a laborok munkája nagyon változó.</p>	<p>Szakács Zsuzsa: Az összes KÖF labor csinálja a FAV és FEL monitoringot. Jó műszereik vannak. Inkább állandó laboralkalmazást javasol.</p>
<p>Deák József: A FAV monitoring esetében támogatják a modellezést? Hiányzik a „ható”. Pl. a mezőgazdaság mit használ? Legalább sekély kutak mellett gyűjteni kell a nitrogén N komponensekből származó terhelést. A felszín és talajvíz közötti talajt is vizsgálni kellene. Mélységben N profilt kell felvenni. Kell még: N terhelés és frissen beszivárgott vizet is kellene vizsgálni. Ha lenne monitoring kút, ahol mérnek, az jó, a magas N tartalom esetén a víz korát is mérni kellene.</p>	<p>Szakács Zsuzsa: Deák József felvetése egy kutatási programrésze lehetne.</p>

<p>Mészárosné: A FAV hálózat fejlesztésénél a VIZIG-ek hogyan lesznek bevonva?</p>	<p>Tahy Ági: A FAV fejlesztésnél a 100 kút egyrészt a nitrogén arányok alapján, illetve az éves jelentés alapján lesz kiválasztva. A FAV kutak adatai: adatcserére van lehetőség a ILIMS felületen. Tavaly nyáron átadták a VIZIG-eknek az adatokat. Mindent átadtak és ott is lesz adatbázis.</p>
<p>Liebe Pál: A modell az állapotértékelésnél kiegészítheti a monitoring mért adatait, illetve részben pótolhatja azok hiányát és két karsztos területen, valamint a porózus termálvíztestek esetében a modellezés folyamatban van. Véleményem szerint ezt még szélesebb, országos méreteken is érdemes alkalmazni már a feltáró monitoring esetében is, az operatív monitoringnál pedig elengedhetetlen, hiszen nem csak az állapotváltozást, hanem a terhelések és a hatások közti összefüggést is fel kell tárni. Mindezek elsősorban a felszín alatti monitoringra érvényesek, de ilyen irányban kell fejleszteni a kémiai monitoringot is a felszín alatti vizek esetében. Ez esetben a mintaterületi elv eddigi alkalmazása lényegében egy koncepcionális modell feltételezését jelenti, amennyiben a mintaterületen mért változásokat egy olyan területre terjeszti ki, amelyekre egy modell is hasonló eredményt adna. Itt is tovább kell lépni a terhelések ismeretében. A felszíni vizek mennyiségi és minőségi monitoringjára az előbbiekben leírt elv – bár korlátozottabban – szintén alkalmazható.</p>	
<p>Liebe Pál A források esetében – Tahy Ágnes előadásában bemutatott – mennyiségi monitoringot kevésnek tartom. Ennél több forrás mérésére lenne szükség, a hozammérés lehetőségének kiépítettsége hiányában legalább a mértékadó állapotok rendszeres fotózásával, ami a források körüli esetleges ökoszisztémákra is kiterjedhetne és a forrásfoglalás változó műszaki állapotát is rögzítené. Ebbe a munkába a természetvédelmi szervezet és esetleg a turisztikai társadalmi egyesületek is bevonhatók lennének.</p>	

<p>Liebe Pál: A fotózással történő állapotrögzítés a felszíni vizek monitoringját is kiegészíthetné, főként kisvízfolyások és kis tavak esetében.</p>	
--	--